

HAZİRAN'DA DÜNYA-ALEM POLİTİKA KONUŞACAK

Siyasette yeni dönem Erdoğan-Özel zirvesi ile başlıyor

Yerel seçimden bu yana siyasetteki trendleri tahmin etmekte çok zorlandık. Dört başat aktör olan AKP, CHP, MHP ve DEM'in çoklu ve kendi içinde tezatlar barındıran stratejileri bunun ilk nedeni. Daha önemlisi, "oyun" rekabetçi değil artık. Aktörlerin siyasetin yüksek duvarlarının üstünden atlayarak birbirleriyle pazarlığa girişmesi, ve her ikili pazarlığın tüm aktörlerin oyun planını etkilemesi, bizi içinden çıkılması zor, dinamik bir denklemin aciz gözlemcisi konumuna düşürdü.

Haziran ayında Erdoğan-Özel zirvesi ile oyunun kurallarının netleşeceği ve aktörlerin manevra alanının ölçülebilir hale geleceği görüşündeyiz. Denklemi sadeleştiren ikinci gelişme ise Türkiye'nin gündemini kara bir bulut gibi kaplayan Ayhan Bora Kaplan (ABK) çetesi davası ve Sina Ateş cinayeti. Bu iki olayı AKP-MHP ilişkisinin dışında düşünmek mümkün değil. Salı günü Sinan Ateş cinayetinin azmettiricisi olarak bilirkişi raporuna giren eski MHP Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un partideki görevinden alınması ve Ali Yerlikaya'nın Bahçeli ziyareti de Haziran'da siyasette belirsizliklerin azalıp, heyecanın artacağına işaret ediyor.

Hafta sonu yapılacak geleneksel AKP Kızılcahamam kampından sonra, Erdoğan'ın yerel seçimler ardından vaadi olan parti ve bürokraside değişimi başlatması olası. Ama, görüşlerine saygı duyduğumuz uzmanların ekseriyetinin tersine, biz Erdoğan'ın partisinde dahi hakem/oyun kurucu rolünü ifa etmekte zorlandığı düşüncesindeyiz. Kızılcahamam, Erdoğan'ın karar vermesi kadar parti içindeki hiziplerin meydan savaşı ve muzafferlerin onunla pazarlığa oturmasıyla da sonlanabilir.

Eğer Erdoğan kamp sonrası kadro yenileme ve en azından parti içi siyasetin yönünü tayine dair icraat başlatırsa, bunların Özel'e sunulacak hediyeler mahiyetinde olmasını da bekleyebiliriz.

Bu ziyaret niye önemli? Erdoğan'ın yeni anayasa ve "milli meselelerde" yani dış politikada Özel'den karşılıksız destek isteyeceği kesin, ve zaten bu tür zirvelerin eğilimine de uygundur. [Ekonomim'den Besti Karalar'ın](#) duyumu ise sağlam bir pazarlığın başlayacağını işaretliyor, yani bu haber doğruysa, Erdoğan pazarlığa hazır gidecek:

“Erdoğan’ın, CHP Genel Başkanı Özgür Özel’e, gerek Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin aksaklıkları, gerekse bakanlıklarda yaşanan aksaklıkları yapıcı bir şekilde dile getirmelerinin varsa önerilerinin de kendileri için kıymetli olacağını söyleyeceği tahmin ediliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, Özel’in gündeme getirdiği, ‘emeklilerin durumu, Gezi Davası tutuklularının yeniden yargılanması, belediyelerin borçları, kayyum atamaları...” başlıklarına da ziyaret sırasında açıklık getireceği belirtildi.

Erdoğan’ın görüşmede, ‘siyasette diyalogun’ önemine dikkat çekeceği ve bu müzakerelerin devam etmesini dile getireceği de kaydedildi. Değişik konularda müzakerelerin, parti ve Meclis yönetimi ile de devam etmesi gerektiğine dikkat çekeceği belirtildi”.

Bizim yorumumuz şöyle: Erdoğan Özel’den yeni anayasaya destek için ne tür jest/tavizler istediğini öğrenip nimet-külfet dengesi hesabına girecek.

Özel ne isteyebilir? Gezi ve Kobane davalarına hassasiyetini biliyoruz. SÖZCÜ TV’ye konuşan Altan Sançar’a göre, Osman Kavala’nın yeniden yargılanması hala gündemde¹. Kobane davası da temyize gidecek. Bu konuda AKP içinde ciddi bir bölünme var, ayrıca Bahçeli’nin kırmızı çizgisi. Erdoğan ne kadar taviz verebilir emin değiliz.

Özel, toplantıda değişik bir strateji de izleyebilir. Anayasa pazarlığına başlamak için Kobane ve Gezi önkoşullarında esneklik gösterip, yerine emekliye yüksek oranda yarı-yıl zammı talep edebilir. Erdoğan bu maliyeti öder mi, karar vermek çok zor, ama okurlarımız için zirvenin yalnız siyaset değil, ekonomi bağlamında kritik olduğunun altını çizmek istedik.

Özel’in 3cü bir yolu da olabilir. Erdoğan’a hiçbir koşulda yeni anayasaya yanaşmayacağını, yeniden seçilmek istiyorsa, CHP’nin 2025’in ikinci yarısında erken seçime razı olduğunu deklare eder. Pazarlığın bu mecraya dökülmesinin ekonomik önemini takdirini okurlarımıza bırakıyoruz.

Erdoğan, Özel zirvesinden edindiği izlenimlere göre, Bahçeli’yle ortaklığa yaklaşımını belirleyecek. Bahçeli’nin tüm çabalarına rağmen, Yüksek Yargı’da başlayıp ABK ve Sinan Ateş dosyalarına yayılan AKP-MHP bilek güreşi, bize Erdoğan’ın ortaklıktan sıkıntılı olduğunu anımsatıyor. Cevap veremediğimiz soru şu: Erdoğan Bahçeli’den tam olarak ne istiyor? Boşanma mı, Gezi davası, Kürt meselesi hatta Batı’yla

¹ Abdülkadir Selvi 3cü kez Osman Kavala’nın serbest bırakılmasını istedi. Selvi’nin her görüşü Erdoğan’ın mesajı değil, ama bu konuda ısrarı ya partide derin bir hizipleşme, ya da Erdoğan’ın sözcüsü olduğu izlenimini uyandırıyor.

ilişkilerde yumuşama gibi davranış değişiklikleri mi? Bu sorunun cevabını anlamak için MHP cephesine dönelim.

Bahçeli bu kez çok zorda

Uzun süredir parti örgütleri ve bürokraside cereyan eden, ama yerel seçimden sonra ilişkinin temel karakterini belirleyen AKP-MHP çekişmesinde ilk roundu MHP kazandı. Osman Kavala hapiste, Kobane davasında savcılar yeni sanıklar keşfedip, 38 yıl hapis isteminde bulundu bile.

Bahçeli, yumuşamaya kesinlikle karşı. AKP-CHP arasında güven tesisi, onun Erdoğan üstündeki mutlak vetosunu kırar. Denklem öte yanında, Ali Yerlikaya görevden alınır, Bahçeli Erdoğan'ı kendi yörüngesine sabitleyip, DEM'i kapattırma hedefine yönelecek.

Ama, elindeki kozlar çok sağlam değil. Daha da kötüsü, bir ara ABK davasının üstünü örtebilecek noktaya yaklaşırken, Sinan Ateş davasında azmettirici olarak suçlanan Olcay Kılavuz'un başına gelecekleri fark edip, bildiklerini anlatacağı tehdidi oyunun kaderini değiştirdi. Kılavuz halen şüpheli ve göz altına alınabilir. Bahçeli önce herkese hodri meydan çekip "bildiklerini anlatsınlar" deyip, sonra Kılavuzu görevden alarak koruma kalkanını sonlandırdı ve bizce hata yaptı. Sırada, Ayşe Ateş'e göre, cinayeti planlayan ikinci isim, Ülkü Ocakları Başkanı Ahmet Yiğit Yıldırım var. Savcılık ona da uzanırsa, Bahçeli zor durumda kalır.

Ama, oyunun bu turu Erdoğan lehine sonuçlanır da diyemiyoruz. ABK davasına Süleyman Soylu'nun karışması ve elindeki AKP'lilere ilişkin istihbarat dosyaların kabarıklığı, Erdoğan'ın oyun alanını daraltıyor.

Bu çekişmede artık uzlaşarak iki davanın da kapatılması olasılığı ortadan kalktı. Bahçeli, pazarlık etmek zorunda kalacak, aksi halde ortaya çıkan deliller partiyi kapatma davasıyla yüz yüze bırakabilir. Bahçeli, ara-çözüm olarak milliyetçi gençleri sokağa dökmeyi, ya da Erdoğan'ı hazır olmadığı bir erken seçime destek vermekle tehdit edebilir.

İlerde fikrimizi değiştirebilmek kaydıyla, Erdoğan-Bahçeli ittifakının sürmesinin çok zor olduğu tahminini yapıyoruz. Uluslararası kuruluşlar ve belki de bazı devletler, Şimşek vasıtasıyla yalnız Kobane-Gezi davaları değil, Mafya faaliyetleri nedeniyle de Türkiye'nin yaptırım yiyebileceği ya da kaliteli sermaye girişine cevaz vermeyeceklerini hatırlatma aşamasında olabilirler.

G-7 Rusya ve Çin'e seferberlik ilan etti

Putin, Ukrayna'da umduğumuzdan öte bir başarı sağlarken, bu yaz ilk saldırıda işgal edip, sonra Ukrayna'nın özgürleştirdiği büyük kentlerden birini yeniden ele geçirmesi içten değil. Ancak, bunun maliyeti çok ağır olmalı ki, yakın çevresi [Reuter'se](#) ateşkesi görüşmeye hazır olduğunu sızdırdılar. Belki de ateşkes teklif Trump'ın seçilmesi halinde Kongre ve Pentagon'a karşı elini güçlendirmek için.

Putin'in Ukrayna'da ilerlemesi hemen diğer fay hatlarını tetikledi. Çin, Tayvan'a deniz ambargosu koyma tehdidini masaya sürerken, siyasi partileri de birbirine düşürmeyi becerdi. Tamamen spekülatif bir görüş ama, Batı'nın Putin'e yeterince direnmemesi, Netanyahu'yu Refah'daki acımasız soykırımı sürdürmek için cesaretlendirmiş olabilir.

Artık şüphe yok. Dünya 2ci Soğuk Savaşın açılış sahnesinden oyun ortasına geçiyor. Bu görüşümüze çok sağlam kanıtlar G-7 zirvesinden geldi. G-7 tarihinde ilk defa devlet ismi zikrederek Çin'i adil olmayan ticareti teşvik politikalarıyla suçladı. Üye ülkeler, hatta gerekirse Grup ortak yaptırımlarla Çin'in sürekli genişleyen yeni teknoloji üretme kapasitesine karşı sanayi altyapılarını koruyacaklar. G-7 ayrıca Rusya'nın dondurulan mali varlıklarının bir şekilde teminat verilerek Ukrayna'ya askeri destek sağlanması başlığında da uzlaşmaya yakın. Devam edelim, hafta başında 3 Baltık ülkesi, Polonya, Finlandiya ve Norveç Rusya'yla sınırlarını ortaklaşa IHA denetimiyle koruma kararı aldılar.

Manzara çok açık, siyaset biliminde Tukidides Tuzağı olarak tanımlanan, hegemon ve rakibinin istenmeyen savaşa sürüklendiği yoldayız. Trump'ın seçilmeyip, taraftarlarını isyana teşvik etmesi, Xi Jinping'in karmaşadan yararlanıp Tayvan Boğazı'nda askeri bir maceraya girişmesi gibi çok Kara Kuğu senaryolar dışında savaş beklemiyoruz. Ama, onun uzantısı olan 2i Soğuk Savaş başladı.

Bu Soğuk Savaş'ın çok uzun süreceği ve dünya ekonomisine her yıl dozu artan zarar vereceğini de görmek lazım. Peki ama bizim açımızdan çok belirgin bu tehlike niye mali varlıklarda fiyatlanmıyor?

Haziran'da herkes siyaset konuşacak

Mayıs öncü bileşik PMI verileri de açıkça gösterdi, dünya ekonomisi yumuşak inişi geride bırakıp hızlanma evresine geçiyor. ABD mucizesi yanında, kalıcılığına ikna olmasak da Çin'in devreye girmesi ve Euro-bölgesi'nde en kötüsünün geride kalması, önümüzdeki 3 ay zarfında ivmenin süreceğini düşündürüyor. Mayıs ayında rapor edilen Asya GOÜ PMI'ları da canlanmayı doğruluyor.

2024 başında resesyon beklerken, nasıl bu noktaya geldik diye sorarsanız, birkaç cevabımız var:

- Geçmiş döngülere nazaran şirketler istihdam azaltmakta çok iştahsız—emek stoklama sendromu.
- AMB-Fed faizleri 21ci Yüzyılın zirvesinde, fakat düşük kredi notlu şirket ve GOÜ tahvillerinin spreadleri çok dar. Dünya pandemiden sonra azalan kaldıraç hızla ve iştahla artırıyor.
- Dünyanın dört bir köşesinde devam eden seçimler yüzünden maliye politikaları oldukça gevşek, büyümeye katkı verecek yönde.
- Bu hususta teorik ve empirik veriler çok net değil, ama çok yönlü teknoloji devriminin bu yüzyılda görmediğimiz güçte bir özel sektör sabit sermaye yatırımı furyası başlatmış olması mümkün.
- Paralel olarak, yeşil ekonomiye dönüş de aynı kanaldan global ekonomiye besliyor.

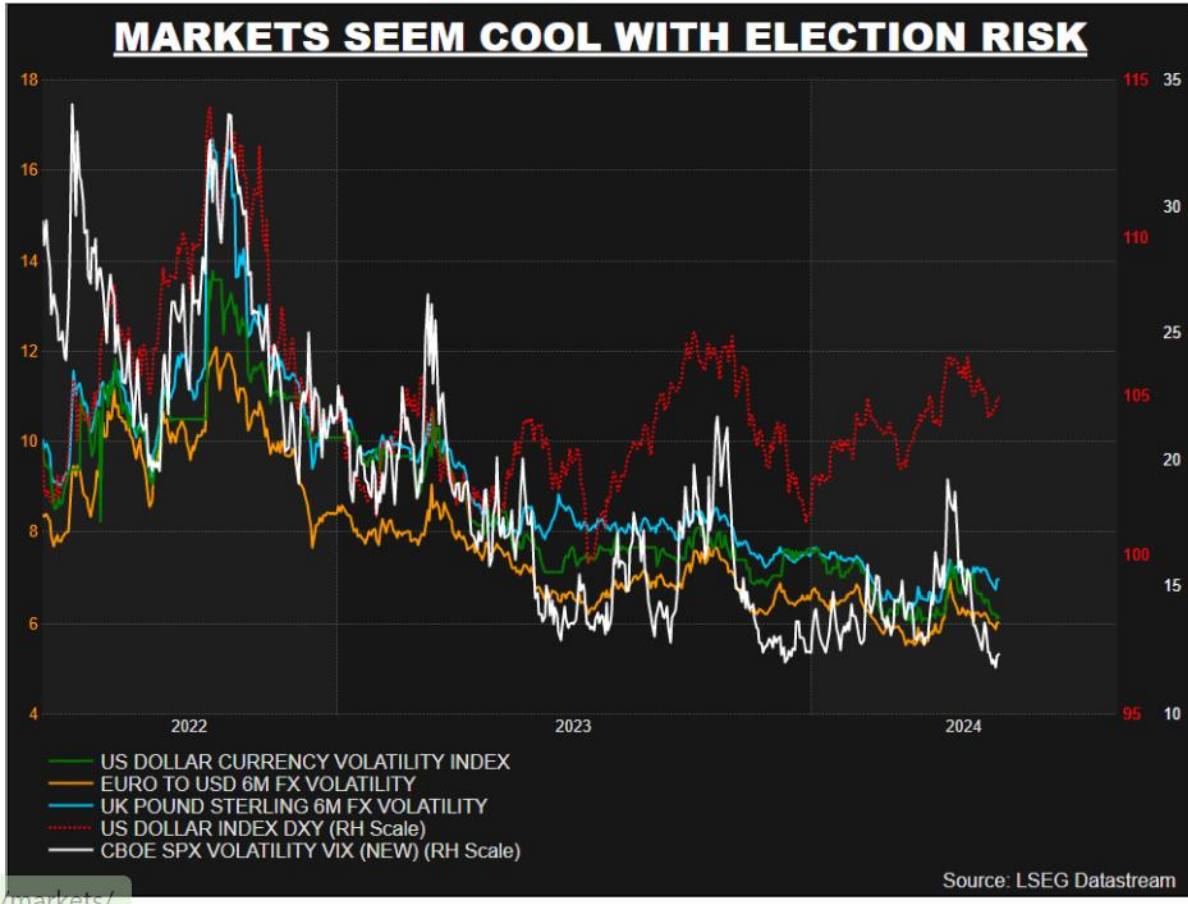
Ancak, bu trendler kalıcı olacak diyemeyiz. Yılbaşından bu yana yayınlanan Dünya Bankası, IMF, BM, vb gibi ulusüstü kuruluşların tahminlerinde 2024-2025 büyümesi yukarı revize edilse de, uzun vadeli görünüm zayıf. Dünya, 2020-2030 döneminde geçmişi aratacak bir yavaşlıkta seyredecek. Bu kehanet, Haziran ayında mali varlıkların Fed ve büyüme odağından çıkıp siyasete gözünü dikmesi ile hayata geçebilir.

Haziran'da Hindistan ve Meksika seçimlerinin sonuçlarını alacağız. GAC'i de yeni bir koalisyonun iktidar geldiğini görebiliriz. Sonra Avrupa Parlamentosu ve Birleşik Krallık seçimleri var. Anılan her ülkede piyasalar ve reel ekonominin siyasetten beklentileri var. Hindistan örneğinde, Modi'nin 400'den az sandalye kazanması, yatırımcıların siyasetin istikrara katkısını sorgulamasına neden olabilir.

Reuters için yazan [Mike Dolan'ın](#) makalesinde şu ifadeler yer alıyor:

“ABD başkan adayları, 27 Haziran'da televizyonda yapılacak ilk tartışmayla kampanyalarına her zamankinden daha erken başlamaya hazır görünüyor...

Şu anda ABD seçim tarihini kapsayan dolar döviz kurlarındaki altı aylık ima edilen oynaklık (opsiyon volatilitesi), bir yıl öncesine göre yaklaşık iki tam puan aşağıda; geçen ay yeniden önemli ölçüde azaldı. Ek olarak, VIX hisse senedi oynaklığı endeksi dört yılın en düşük seviyesinde. MOVE tahvil oynaklığı ise iki yılın en düşük seviyesine indi!

[Bir Uzman] “Bu sefer kesinlikle 2020’nin aynı aşamasında olduğundan daha fazla piyasa ilgisi var” dedi. “TV tartışmalarını öne taşıdıkları için, Trump artık ne yapabileceğine çılgın haberleri netleştirme şansına sahip.” Trump stratejistlerinin Fed’in bağımsızlığını azaltmayı planladığı ve eski ticaret bakanı Robert Lighthizer’in ihracatı artırmak için dolar zayıflatma planı hakkındaki basında çıkan haberlere atıfta bulunarak, “Trump, gelecek ay da bu konulara vurgu yaparsa, piyasanın ilgisini üstüne çekecek” dedi”.

Özette, global ekonomiye siyasetten akacak şok, kur oynaklığının coşması ve borçlanma spredlerinde genişlemeyle başlayabilir.

Türkiye Ekonomisi: Mehmet Şimşek'in tasarruf planları netleşiyor

Artık kesin, bir iki hafta içinde Mehmet Şimşek ikinci tasarruf paketi ile kamuoyunun önüne çıkacak. Bu paket emlak ve konut alım satım vergisi ve kurumlar vergisi hasılatını artırma üzerine kurulu. Herhalde okurlarımız Şimşek'in planlarından basına yansıyanları takip ettiler. Biz en kapsamlı tasarruf paketi açılırsa ne kadar ek vergi elde edilebileceğinin peşindeyiz.

Emlak uzmanlarına göre alım-satımda gerçek fiyat üzerinden vergilendirme senede \$2 milyar gelir sağlayabilir. Asgari kurumlar vergisi ve istisnaların kaldırılması, değeri TL2 trilyon olarak ifade edilen bir geliri vergilendirmeye açacak, ancak ne kadarı toplanır? Bunu hesaplayamıyoruz. Yine de, hasılat hedefleri bağlamında bu paketin de ilki kadar mütevazı kalacağı kanaatindeyiz.

Ancak, Şimşek'in maliye politikasıyla sınavı burada bitmiyor. [Türkiye Gazetesi şöyle yazıyor:](#)

“AK Parti kaynakları, Maliye Bakanlığı'nın yaptığı çalışmaların kısa süre içinde Meclis gündemine geleceğini, tatil öncesinde ekonomi alanında hazırlanacak bir torba teklifle, vergi mevzuatındaki güncellemelerin yasalaştırılacağını kaydetti. Uygulamaya giren tasarruf tedbirlerinin yanı sıra yeni vergi paketi, kayıt dışı ile mücadele ve ihale mevzuatında yapılacak değişikliklerin yansımaları eylülünden itibaren görülecek. Bu kapsamda, ortaya çıkacak yeni rakamlarla Orta Vadeli Plan eylül ayı içinde güncellenecek”.

Eğer Şimşek Erdoğan'ı Kamu İhale Yasası'nda yandaşlara rant aktarımını azaltacak ölçüde revizyona ikna ederse, halihazırda 2025 için oldukça karamsar görüşümüzü değiştiririz. Mehmet Şimşek'in bütçe açıklarını kapatma konusundaki çabalarını takdir ediyoruz, fakat kenarından-köşesinden ufak ısırıklar alarak, sorun çözülmez. Çalışma Bakanı'na göre, 5 yılda 2.5 milyon EYT'li daha emekli olacak. Yani, bütçenin yapısal açıkları öngörülebilir ufukta genişleyecek.

Bütçe açıklarıyla mücadelenin kamu borç yükünü azaltmak için değil, dezenflasyona destek amacıyla yürütüldüğü tezine de sıcak bakarız. Gerçekten de Türkiye GOÜ liginde oldukça düşük bir kamu borcu/GSYH'ye sahip. Yine de, çok kaba bir hesapla ifade edelim, deprem harcamaları da dahil faiz-dışı bütçe açığını sınırlamayan tedbirlerin enflasyon beklentilerini kıracağına inanmakta güçlük çekeriz.

Aşağıda anlatacağız, bu beklentilerin TCMB anketinde ölçülenden çok daha yüksek olması söz konusu..

Koç Üniversitesi-KONDA Hanehalkı Enflasyon Beklenti Anketi dudak uçuklattı

Bu anket ekonomistler için bulunmaz nimet, çünkü enflasyon beklentilerini ölçebilmek için tahmin gücü nerdeyse sıfır olan TCMB Aylık Beklenti anketi ötesinde bir veriye ihtiyacımız vardı. Cehaletimizi affedin, bu anket düzenli yapıyormuş da bizde Salı günü [Türkiye Gazetesi'nde](#) çıkan haberdan sonra “jeton düştü”.

Haberin özeti şöyle: Mayıs 2024 itibarıyla yıllık enflasyon beklentisi yüzde 113, yıl sonu enflasyon beklentisi ise yüzde 92 olarak açıklandı.

Daha sonra, haberin izini takip edince, Koç Üniversitesi websitesinde Ocak sonuçlarını da bulduk: 12 ay sonrası enflasyon beklentisi: %70.5

ENAG gibi bu anketin de zaman içinde spekülasyona neden olması mümkün, hissedilen enflasyonu abartılı ölçüyor olabilir. Fakat, bu şüpheler bazı çıkarımlar yapmamıza engel değil.

- Enflasyon beklentileri, TCMB anketi zıttına düşmüyor, yükseliyor.
- Bu anket niye sürekli yükselen mevduat ve kredi faizlerine karşın halkımızın tüketimden vazgeçmediğini gayet güzel anlatıyor.
- Söylemeye gerek var mı? Ankette ölçülen 12 ay sonrası enflasyon beklentisinin yarısı dahi gerçek olsa, para politikası gevşek kalır.

Dolayısıyla 2024 hatta 2025 yılından faiz indiriminden söz edilmesi doğru olmaz. Kur ve baz etkisiyle, hatta belki 4Ç'de iç talebin kısmi soğumasıyla 2025'in ilk yarısında enflasyona karşı edinilmesi mümkün kazanımları para politikasında en ufak bir gevşemeye dahi kaybedebiliriz. Sosyal medyada çok eleştiri aldık, ama “milletimizin yararı için” tekrarlayacağız. Sıkı para ve bütçe politikası bile enflasyon canavarını inine sokmaya yetmeyebilir. Büyük olasılıkla asgari ücret başta tüm kamu tarafından ödenen/belirlenen gelirlerin gelecek, yani TCMB'nin projekte ettiği enflasyona göre ayarlanması gerekecek. Bu adımın yaratacağı sosyal patlama Erdoğan'ın göğüsleyebileceğini aşabilir.

Ve nitekim, 2Ç'de iç talep soğumuyor.....

Foreks Haber Merkezi'ne göre “ekonomistlerin 2024 yılı birinci çeyrek dönemi için GSYH'ye ilişkin yıllık medyan tahmini yüzde 5,5, ortalama tahmin ise yüzde 5,6 büyüme yönünde oluştu”.

[Foreks Haber'in](#) 13 ekonomist ile düzenlediği anket sonucunda, 1. çeyrek için en yüksek ve en düşük tahminler yüzde 7,0 ve yüzde 4,0 olarak gerçekleşti”.

Hatırlatalım, biz Türkiye'nin çıktı fazlası üretmeyen yani enflasyonist olmayan GSYİH büyüme hızının %3-3.5 arasında olduğu görüşündeyiz. Ekonomi yılın kalan kısmında da bu hızla büyürse, cari açığa edinilen kazanımın kaybedilmesi riski var. Hakeza, dezenflasyonu da unutmak gerekebilir.

TCMB ve Mehmet Şimşek devamlı 2Ç2024'te ekonominin soğuduğunu öne sürüyor. Bu bir gerçek, fakat soğuma hızı çok yavaş. Düzenli okurlarımız bilir, üstünde çalıştığımız bir konuda bizden daha özlü yazanı bulduk mu, çalmaktan hiç çekinmeyiz. Bakalım Akbank Araştırma soğuma konusunda ne demiş:

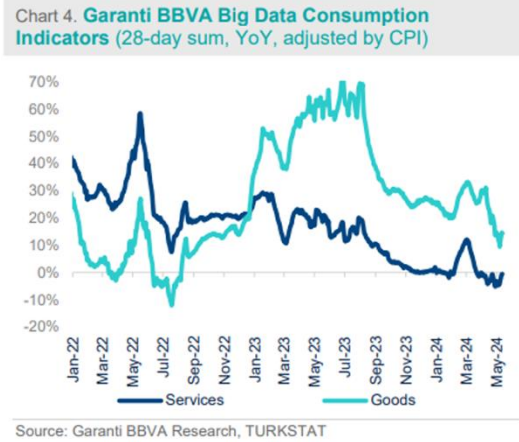
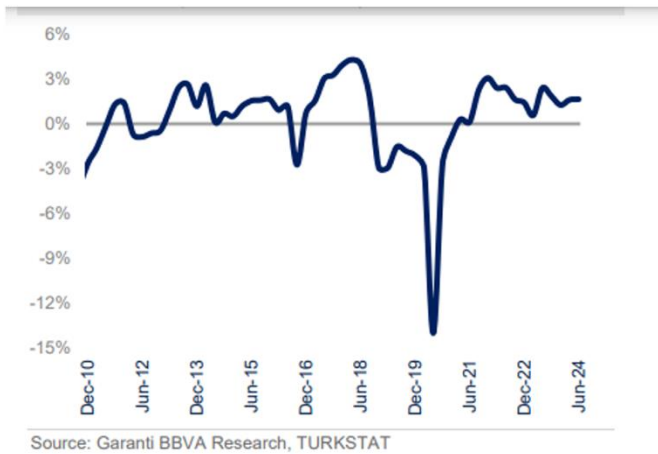
“İktisadi Yönelim Anketi mayıs ayı verilerine göre, imalat sanayi bir önceki aya göre yavaşladı.

Kapasite Kullanım Oranı mevsimsellikten arındırılmış olarak aylık 0,4 puan azalışla %76,6'ya gerilerken, Reel Kesim Güven Endeksi de tarihsel ortalamasının altına indi. Sektörel güven endeksleri iktisadi faaliyetteki yavaşlamanın perakende sektöründe daha belirgin olmak üzere imalat sanayii dışındaki sektörlerde de yayıldığına işaret etti. Ancak yavaşlama henüz sert değil.

Veriler hem iç hem dış talepte yavaşlamaya işaret ederken, kayıtlı iç sipariş sorusunun hala ortalamaların üzerinde seyretmesi iç talebin yeterli ölçüde yavaşlamadığını ortaya koyuyor.

Firmaların yatırım eğilimi tarihsel ortalamaların üzerindeki seyrini sürdürürken, istihdam eğilimi son iki aydır ortalamaların hafif altında. Enflasyon üzerinde maliyet yönlü baskıların ise kurdaki yataya yakın seyirle azaldığı görülüyor”.

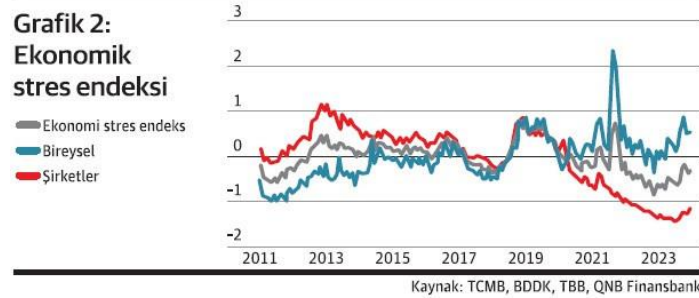
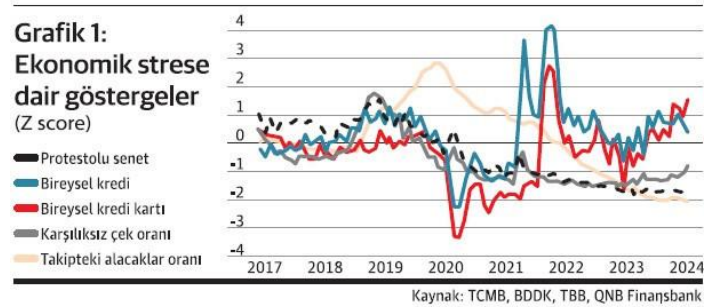
[Linkte kaynağını verdiğimiz Garanti BBVA](#) araştırmasından, tüketimin toparlandığı ve çıktı açığının pozitif kaldığı, yani ekonominin optimal hızın üstünde büyüdüğünü doğruluyoruz:

Çarşamba günü basına düşen QNB Finansbank çeyreklik araştırmasında ise finansal koşullar hakkında şu ifadeler yer aldı:

“Ekonomik stres bu dönemde bireylerde etkisi arttı şirketlere ise sınırlı yansıdı.

Bu göstergelerin ortalaması olarak QNB Finansbank ekonomistlerinin tanımladığı bireysel taraftaki ekonomi stres endeksi tarihsel ortalamaların 0.5 standart sapma üzerine çıktı. Bu endeks geçmişte, özellikle 2018 yılı ortalarındaki belirgin parasal sıkılaştırma sonrasında 0.9’a kadar yükselmişti”.

“Şirketler tarafındaki göstergeler ise genel olarak para politikasındaki sıkılaştırmanın etkilerinin henüz sınırlı olduğunu gösterdi ekonomistlerin hesaplamalarıyla. Son aylarda karşılıksız çeklerin toplam ibraz edilen çek sayısına oranı bir miktar yükselse de mart ayı itibarı ile bulunulan seviye, tarihsel ortalamaların 0.8 standart sapma altında kaldı.

Protestolu senet, kapanan şirket oranı, takipteki alacak oranı gibi göstergeler ise tarihsel olarak en düşük değerlerinde seyretti. Bu göstergelerin ortalamasını yansıtan şirketler taraftaki ekonomi stres endeksi ise, son aylarda hafif yükseliş gösterse de tarihsel ortalamasının 1.3 standart sapma altında kaldı”.

İki saptamayla bitirelim. İlkın, Mehmet Şımşek'in 2ci tasarruf paketini de hesaba katarak, bu tempoyla 2025 yılında enflasyon hedefine erişilmesi mümkün değil.

İkincisi, siyaset bölümünde değindiğimiz gibi, Erdoğan-Özel görüşmesinden emeklilere ek zam gibi sosyal olarak gerekli, fakat bütçe harcamalarını artıracak uzlaşmalar çıkarsa, program onarılmaz yaralar alabilir.

Atilla FÖŞ Yeşilada

Istanbulanalytics

<http://www.paraanaliz.com/>

<http://www.istanbulanalytics.com/>

ÖNEMLİ: *Bu gönderiyi başkaları ile paylaşmayalım lütfen. Raporlarımıza abone olmak isteyen dostlarınız istanbulanalytics@gmail.com'a e-posta atarak abonelik şartlarımızı öğrenebilir. Fikri emeğimize saygınız için şimdiden teşekkür ederiz.*